

CRISIS AND REFORM IN UKRAINE

КООПЕРАЦІЯ ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ – ОСНОВНА РЕФОРМА

Зиновій Свєреда,
Президент
Українського Кооперативного Альянсу

КИЇВ

ПРИРОДА ЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Централізація - це колонізація,
тобто зосередження влади в
руках обмеженої групи осіб,
незалежно від того, чи це
зовнішній агресор чи
внутрішній клас

МЕТОДИ

- ІДЕОЛОГІЇ
- СТВОРЕННЯ СТРУКТУР, ЩО
МОНОПОЛІЗУЮТЬ ПРАВО
ВЛАДИ І РІШЕНЬ
- СИЛОВІ СТРУКТУРИ

КАПІТАЛ

- НЕ ДЛЯ ДОБРОБУТУ, А ДЛЯ
УТРИМАННЯ ПАРАЗИТУЮЧИХ
КЛАСІВ, ЩО НІЧОГО НЕ
ВИРОБЛЯЮТЬ, А ПАРАЗИТУЮТЬ НА
СУСПІЛЬНОМУ ОРГАНІЗМІ

МЕТОДИ

- АТМОСФЕРА СОЦІАЛЬНОЇ ДЕПРЕСІЇ ЧЕРЕЗ МАС-МЕДІА (ВІДСУТНІСТЬ ПОЗИТИВУ ТА РУІНА ВІРИ ТА ДОВІРИ ОДИН ДО ОДНОГО)
- ГІБРИДНІ РЕФОРМИ
- ФІКЦІЯ УЧАСТІ ЛЮДЕЙ У РОЗВИТКУ
- СПРИЯННЯ СОЦІАЛЬНИМ ХВОРОБАМ (ВІД АЛКОГОЛЮ ДО КОНСУМІЗМУ)
- ЗНИЩЕННЯ ПРИНЦИПІВ ОСВІТИ (ЗАМІСТЬ ДУМАТИ СВОЄЮ ГОЛОВОЮ – ФІКЦІЯ НАГРОМАДЖЕННЯ ЗНАНЬ)

ВАЖЛИВО: ПОЗБУТИСЯ МІФІВ
ІНСТИТУЦІЇ, ЩО ПОСПРИЯЛИ
УТВОРЕННЮ КРИЗИ, НІКОЛИ НЕ
ЗРОБЛЯТЬ РЕФОРМ, ТОМУ ЩО
ЗРОБИТИ РЕФОРМИ – ЦЕ
ЗРУЙНУВАТИ СХЕМИ
БЕЗВІДПОВІДАЛЬНОГО
ЗБАГАЧЕННЯ

ПРИКЛАДИ

36 172 800 000 гривень +
6 000 000 000 від коньяку +
4 000 000 000 від шампанського +
5 500 000 000 від молодіжних напоїв
(бренді кола, ром кола)
25 000 000 000 від пива, інші напої =
близько **100 000 000 000** мільярдів

ПАЛІННЯ:

16 000 000 осіб x 4 пачки x 4
тижні x 12 x 12 =

36 864 000 000 мільярди

Дохід МЕГАПОЛІСУ –

40 000 000 000 мільярдів гривень

мільярди гривень на алкоголь та
паління +
витрати на лікування + кримінал +
утримання поліцій + руйнація
української родини =
бідність, ізоляція –
«соціальна депресія» –
нереалізованість, немотивованість,
страх до інновацій

Соціологічні дослідження,
проведені партнерами
кооператорами на Хмельниччині:
бюджет родин – громад:
до 40 % відсотків коштів –
витрати на непотріб

Феномен:

- місто годує село

(хліб з великих міст)

- селянин здає за безцінь якісне

м'ясо посередникам, а згодом

йде купляти хімічну ковбасу у

магазин

Деформація поняття влада:
тертуліан – влада це можливість
реалізувати свої фантазії за
рахунок інших.

Поняття ЕГОЇЗМ ВЛАДИ.

ОСНОВНА ПРИЧИНА КРИЗИ:
В ЦЕНТРИ МІФІЧНІ ФІНАНСОВІ
ПОКАЗНИКИ - ПРИБУТОК,
А НЕ **ЛЮДИНА**
(ЇЇ ПОТРЕБИ ТА БАЖАННЯ),
НЕСПРОМОЖНІСТЬ ДЛЯ
САМОРЕАЛІЗАЦІЇ, РУЇНА РОДИН – 76
ВІДСОТКІВ РОЗЛУЧЕНЬ)

ЧОМУ РЕФОРМИ НЕ МАЮТЬ УСПІХУ?

ТОМУ ЩО НЕ ВРАХОВАНІ ІНТЕРЕСИ
ЛЮДЕЙ ТА ГРОМАД, А ЗАКОН Є
ЛОБІЮВАННЯМ МОНОПОЛЬНИХ
ГРУП

Централізація – це монополія на використання коштів, що приводить і до організованої корупції з боку самих же представників влади. Корупція – це наслідок централізації.

Який вихід?.....

**Вивчити дані процеси і запропонувати
альтернативу**

Централізація –
децентралізація

інформаційні, соціальні та
економічні монополії -

кооперація

організаційний принцип успіху
реформ:

робити реформи **З ЛЮДЬМИ**, а
не для людей

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА
КООПЕРАЦІЯ В УКРАЇНІ З КІНЦЯ 19
СТОЛІТТЯ:
ЦЕ УНІКАЛЬНИЙ СВІТОВИЙ ДОСВІД
РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ НАРОДУ
БЕЗ БУДЬ-ЯКИХ ЗОВНІШНІХ
ІНВЕСТИЦІЙ.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ГРОМАД
SUSTAINABLE COMMUNITY
DEVELOPMENT

- ЦЕ ГАРАНТІЇ СВОБОДИ І ПРАВ
ЛЮДИНИ НА ЇЇ КУЛЬТУРНУ ТА
ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

SOCIAL SECURITY

(криза – це процес рейдерства:
забрати від тих, хто працює, для тих,
хто має владу)

КООПЕРАТИВ – ЦЕ ДОБРОВІЛЬНЕ
ОБ'ЄДНАННЯ ОСІБ ДЛЯ
ведення спільної господарської
та іншої діяльності з метою
задоволення своїх економічних,
соціальних та інших потреб на
засадах самоврядування.

РОЛЬ 7 ПРИНЦИПІВ КООПЕРАЦІЇ ДЛЯ СТАЛОГО СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ:

- ДОБРОВІЛЬНЕ ЧЛЕНСТВО (СПІВ-відповідальність)
- ДЕМОКРАТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ (участь у рішеннях)
- ЕКОНОМІЧНА УЧАСТЬ (відчуття господаря та раціональність)
- САМОВРЯДУВАННЯ (зрілість та розвиток)
- ОСВІТА (просвіта та творчість)
- СПІВПРАЦЯ МІЖ КООПЕРАТИВАМИ (спільна солідарність між місцевими громадами)
- ТУРБОТА ПРО СУСПІЛЬСТВО (сталий розвиток – sustainable development)

КООПЕРАЦІЯ –
РОЗВИТОК СІМЕЙНИХ ГОСПОДАРСТВ
ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО І
СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ (в умовах
війни великі інвестиції не прийдуть,
а акцент – це малий і середній
бізнес, який будується на місцевому
потенціалі та ресурсах)

Децентралізація має два напрямки:
зверху вниз (переважно, на вимогу
Євросоюзу перед українським
урядом, що можна трактувати, як
потрібний шантаж для отримання
коштів міжнародних кредиторів), і
знизу вверх (формування активного
відповідального громадянства, що
особливо зародився після двох
революцій).

Децентралізація – не тільки
новий поділ та створення
адміністративних одиниць, але
має і інші напрямки: соціальна,
освітня, економічна, релігійна,
податкова.

**А найперше – це зміна
світогляду і цінностей**

**ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ –
ПОВНА РЕФОРМА ПОНЯТТЯ
МІСТО – СЕЛО:**

РІЗНИЦЯ ЗНИКНЕ МІЖ НИМИ

Приклади:

Україна імпортує 80 % салатів

80 % груш

20 % яблук

одяг, технології

КООПЕРАЦІЯ В ІСТОРІЇ:

ЦЕ ПРОЦЕС НАЦІОНАЛЬНОГО
ВІДРОДЖЕННЯ

- ЦЕ ЗМІНА РУХУ ФІНАНСІВ
(РОЗВИТОК МІСЦЕВОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ)

- лікування соціальних хворіб

- побудова ефективної освіти

Результат:

Західна Україна: з 1891 по 1939 рік:

1 540 000 членів кооператив

2000 споживчих кооператив,

1500 кооператив

сільськогосподарських, хліборобних

і так далі

Східна Україна: споживчі

кооперативи, сільськогосподарські,

виробничі і так далі.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦІЯ:

Засновано при громадах — біля 2000 мікро-кас.

- 15 регіональних спілок.

- 6 основних народних банків (“Дністер”, Земельний банк іпотечний, українська Щадниця, дім ощадності в Стрию, карпатський банк, міська кредитна спілка “Надія”).

Українські кооператори викупили акції інших банків в той час (Віденський Банк, Баслербанк, Голанська кредитна промислова спілка).

МАСЛОСОЮЗ

1904 — заснування священством в
Стрию (о. Ніжанківський та група
священиків)

Згодом працювали — біля 3 000
спеціалістів,

Брало участь — 205.249 селянських
сімейних господарств

**Сільський господар:
Заснований священиками,
селянами та інтелігенцією**

Освіта та закупівля обладнання
для ведення господарств,
уникнення спекулянтів (ціни
були завищені від 4 до 10 разів)

ЦЕНТРОСОЮЗ

Підтримка споживних кооперативів —
руйнування спекулятивних схем
У всіх напрямках торгівлі.

Проблема – недопуск українців на ринки у
містах.

Утворення нових ринків в маєтностях
Церкви:

12 малих і 4 гуртових для худоби і збіжжя

Кооператорські проекти:

Нафтова Унія

**Лісове господарство – 55 000 гектарів
утримання 1564 народних шкіл**

Санаторії

**Захист здоров'я та життя робітників
(профспілки) –**

**Захист їхніх прав (фінансування спілки
українців – адвокатів – 466 осіб)**

**кооперативна
ОСВІТА ЯК ЗАСІБ ПРОТИ
КОЛОНІАЛІЗМУ**

**Нам не дають дозволу відкрити
університет у Львові, то ми
відкриємо університет в кожному
селі. Освіта – там , де її люди
потребують на місці...**

Гасло кооператорів

По західній Україні було 246 експериментальних центрів садівництва і огородництва (були запрошені і відомі професори з Віденського аграрного Університету) – важливо: змінити консервативні підходи у сільському господарстві, які вже були неконкурентними з європейськими: слова Шептицького – вільні народи живуть наукою і винаходами, а колонізовані – більш традиціями і не можуть конкурувати...

НАШ НАРОД ПОТРЕБУЄ ДОБРОЇ НАУКИ

Акція і товариство ОЩАДНІСТЬ В 1926 РОЦІ – Віднова після воєн заснування Фонду промислового розвитку.

Пропаганда ощадности є засобом підняти віру народу у себе і у свої сили. Ощадність – це свідома солідарність інтересів і взаємного довір'я.

Наше завдання:
спільна праця, солідарність та
взаємодопомога заради
спільного добробуту

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД АГРАРНОЇ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ – УНІКАЛЬНИЙ У СВІТІ:

- кооперативне вчення
- формування незалежного
капіталу
- створення ефективних
інституцій на міжнародному рівні

ВІДРОДЖЕННЯ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ :

- НОВІ ФОРМИ ДІАЛОГУ ТА СПІВПРАЦІ З ГРОМАДАМИ
  - ПРОВЕДЕННЯ ДЕТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТЕРИТОРІЇ ТА РЕСУРСІВ
  - СПІЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОСТІ
  - ІННОВАЦІЙНА ОСВІТА
- кооперація – це реальна влада

ПРОГРАМА:

- ДОСЛІДЖЕННЯ
- ОРГАНІЗАЦІЯ КООПЕРАТИВНИХ ВЕЧОРІВ
- ПРОЕКТУВАННЯ
- ПРЕДСТАВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРЕСІВ ЗА КОРДОНОМ
- ПАРТНЕРСТВО

Головне:
вірити в свою справу,
вивчати професійно...
І не піддаватися умовам часу...
А підкорювати їх собі...

Зиновій Свєреда

Президент Українського Кооперативного Альянсу

контакти:

facebook: ZinoviY Svereda